

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
2 juni 2026

Ons kenmerk
PZH-2026-891749591
DOS-2015-0007638

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Besluit “MerwedeLingelijn – Te nemen maatregelen gedurende afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug”

Geachte Statenleden,

Op 2 juni 2026 hebben Gedeputeerde Staten besloten (PZH-2026-891749591) om tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug en in afwijking van het Programma van Eisen van de openbaarvervoerconcessie Drechtsteden-Molenlanden-Gorinchem, vervoerder Qbuzz een tijdelijke ontheffing te verlenen op basis van de maatregelen die in deze brief beschreven zijn. Deze ontheffing dient om het treinverkeer stipt en betrouwbaar te houden op de MerwedeLingelijn (spoorverbinding Dordrecht-Geldermalsen) tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug van 17 juli 2026 tot en met 21 april 2027.

Zonder maatregelen zouden de stiptheid en betrouwbaarheid van de MerwedeLingelijn in gevaar komen, vanwege de sinds februari 2026 door ProRail ingestelde snelheidsbeperking om reden van de spoorverzakking bij station Sliedrecht Baanhoek. De stiptheid en betrouwbaarheid zijn van essentieel belang, omdat de MerwedeLingelijn een cruciale schakel is in het openbaarvervoersysteem en de totale bereikbaarheid in de Drechtsteden tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug.

Over de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug en de relatie met het openbaar vervoer in de regio heeft eerdere communicatie plaatsgevonden via de (Lid-)GS brieven van 23 april 2024 (PZH-2024-852746584), 15 juli 2025 (PZH-2025-876749636), 9 september 2025 (PZH-2025-879382593) en 8 mei 2026 (PZH-2026-890540227).

Snelheidsbeperking door spoorverzakking

De dienstregeling op de MerwedeLingelijn is zeer krap. Dit komt mede doordat treinen elkaar slechts op een aantal stations kunnen passeren. Daardoor kunnen vertragingen slecht tot niet worden ingelopen (bij elke volgende trein neemt de vertraging met een minuut toe) met uitval van treinen tot gevolg.

De MerwedeLingelijn heeft sinds begin februari 2026 te maken met een spoorverzakking nabij station Sliedrecht Baanhoek, waardoor ProRail direct een tijdelijke snelheidsbeperking van 40 km/h heeft opgelegd, terwijl hier in de normale situatie 110 km/h gereden kan worden. De reeds krappe dienstregeling is hierdoor nog meer onder druk komen te staan en is vrijwel onuitvoerbaar geworden.

De tijdelijke snelheidsbeperking heeft de stiptheid sterk verlaagd en de rituitval sterk verhoogd op de MerwedeLingelijn. De rituitval bedroeg in 2025 gemiddeld minder dan 0,9%, in 2026 is dit gestegen tot meer dan 2,1%. De verwachting is dat de grotere reizigersaantallen tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug zullen leiden tot een verdere daling van de punctualiteit en meer treinuitval dan nu het geval is. Dit acht de provincie onwenselijk, gelet op de extra druk op de MerwedeLingelijn die de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug met zich meebrengt.

Voorgeschiedenis

De N3 Papendrechtsebrug over de Beneden-Merwede is een belangrijke verbinding tussen Papendrecht en Dordrecht en in het verkeersnetwerk van de Drechtsteden. Het beweegbare deel van de brug nadert het einde van zijn levensduur. Daarom wordt de brug in 2026 en 2027 grondig gerenoveerd door Rijkswaterstaat.

Binnen het samenwerkingsverband Zuid-Holland Bereikbaar (ZHB) werkt de provincie Zuid-Holland samen met Rijkswaterstaat, gemeenten en ProRail om verkeershinder tijdens afsluitingen als de N3 Papendrechtsebrug zo veel mogelijk te beperken. Hier wordt regie gevoerd op de werkzaamheden, de te verwachten hinder en de maatregelen die hiervoor moeten worden genomen. Daarbij worden de maatregelen afgestemd en mobiliteitsoplossingen en communicatie richting reizigers en werkgevers vormgegeven. Er wordt gewerkt aan alternatieven om de files te mijden, waarbij een structurele gedragsverandering wordt gestimuleerd.

Onder voorzitterschap van de wethouder van Dordrecht vindt de bestuurlijke afstemming en escalatie plaats in de regionale gebiedstafel van ZHB, genaamd 'Drechtsteden Plus', waar de provincie in participeert. De regio Drechtsteden zet een bereikbaarheidsambassadeur in om de bereikbaarheid van de regio te waarborgen tijdens de werkzaamheden. Gebiedsoverstijgende bestuurlijke afstemming en escalatie vindt plaats in de stuurgroep ZHB, waar gedeputeerde Van Dijken (Verkeer, vervoer en OV) voorzitter van is.

Al sinds juni 2024 zijn Rijkswaterstaat, Qbuzz, ZHB en de provincie Zuid-Holland met elkaar in gesprek over alle maatregelen die genomen moeten worden om de bereikbaarheid van de Drechtsteden en omgeving op niveau te houden gedurende de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug. De MerwedeLingelijn speelt hier een grote rol in: deze spoorlijn is naast de N3 Papendrechtsebrug de enige verbinding over de Beneden-Merwede in de bredere omgeving en wordt gebruikt om het vervoer van reizigers af te wikkelen tussen de noord- en zuidzijde van de rivier.

Vanwege de extra druk op de MerwedeLingelijn gedurende de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug was het advies vanuit de samenwerking tussen Rijkswaterstaat, Qbuzz, ZHB en de provincie Zuid-Holland om fietsen te weren uit de trein, minimaal tijdens de spits, om voldoende ruimte te bieden aan alle reizigers. Ook versnelt dit het in- en uitstappen. Dat kan vertragingen verminderen.

Rijkswaterstaat plaatst in samenwerking met ZHB ook een groot aantal deelfietsen bij in de regio. Vanuit de openbaarvervoerconcessie Drechtsteden-Molenlanden-Gorinchem staan er standaard 350 deelfietsen van Donkey Republic. Vanuit het project N3 Papendrechtsebrug van Rijkswaterstaat komen er 500 extra deelfietsen van Donkey Republic in de regio bij. Daarbij mogen deze fietsen twee uur per dag gratis gebruikt worden. Deze maatregel heeft als doel het verminderen van de behoefte om een fiets mee te nemen in de trein, doordat het voor- en/of natransport hiermee in de meeste situaties gratis is en daarmee gelijkwaardig aan het meenemen van de fiets in de trein. Het is de verwachting dat reizigers die nu tijdelijk niet met de fiets in de trein kunnen hiermee voldoende geholpen zijn tijdens de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug. Uiteraard gaat dit hand in hand met duidelijke communicatie, zodat reizigers de weg naar de deelfietsen weten te vinden.

Een deel van deze fietsen is inmiddels al in de regio te vinden: tot 1 mei 2026 zijn de eerste 150 extra deelfietsen al geplaatst. Een overzicht waar deze extra deelfietsen zijn te vinden is terug te vinden op de kaart in de bijlage.

Tijdelijke maatregelen op de MerwedeLingelijn

Door de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug en de snelheidsbeperking hebben Gedeputeerde Staten besloten een tijdelijke ontheffing te verstrekken voor een combinatie aan maatregelen die hieronder nader wordt toegelicht. De maatregelen zijn tot stand gekomen in samenwerking met Rijkswaterstaat, Qbuzz en de provincie Zuid-Holland.

1. Tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug en gedurende de snelheidsbeperking op de MerwedeLingelijn:
 - Fietsen mogen tijdens de hele dienstregeling (tijdens en buiten de spits) niet meer worden meegenomen in de trein over de gehele lengte van de MerwedeLingelijn. Deze maatregel verkort de benodigde halteertijden op de stations. Dit vergroot de betrouwbaarheid en geeft ruimte voor meer passagiers. Dit is van belang, omdat de treincapaciteit met name in de spits beperkt is, terwijl met de verschillende stimuleringsacties vanuit Rijkswaterstaat en ZHB juist wordt ingezet op het aantrekken van extra reizigers in het openbaar vervoer. Opgevouwen vouwfietsen blijven wel toegestaan om mee te nemen in de trein;
 - Station Hardinxveld-Giessendam wordt niet bediend door de trein Dordrecht – Geldermalsen en vice versa. De trein Dordrecht – Gorinchem en vice versa blijft Hardinxveld-Giessendam wel aandoen. Hierdoor stoppen op dit station twee treinen per uur per richting in plaats van vier keer per uur. Op de momenten dat er een halfuurdienst rijdt op de MerwedeLingelijn tussen Dordrecht en Gorinchem, bijvoorbeeld doordeweeks in de avonduren, wordt station Hardinxveld-Giessendam ook met een halfuurdienst bediend.

2. Tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug en zodra de snelheidsbeperking op de MerwedeLingelijn door ProRail is verholpen:
- Fietsen mogen nog steeds niet worden meegenomen in de trein over de gehele lengte van de MerwedeLingelijn. Op basis van het aantal reizigers tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug, in de periode dat de snelheidsbeperking actief was, zal onderzocht worden of deze maatregel kan worden versoepeld. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het weer toestaan van fietsen buiten de spits;
 - Station Hardinxveld-Giessendam wordt weer vier keer per uur bediend bij een kwartierdienstregeling tussen Dordrecht en Gorinchem.

Wij realiseren ons dat het minder stoppen op station Hardinxveld-Giessendam een zware maatregel is. De alternatieven achten wij echter minder wenselijk, omdat deze grotere groepen reizigers treffen of ertoe leiden dat een station tijdelijk helemaal niet wordt bediend. Daarom zijn de volgende alternatieven afgefallen:

- Het station Hardinxveld Blauwe Zoom helemaal overslaan tijdens de duur van de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug en de snelheidsbeperkingen door de spoorverzakking. Met deze maatregel zou een groep reizigers onevenredig hard getroffen worden;
- Geen maatregelen treffen. Dit houdt in dat de stiptheid en treinuitval op de MerwedeLingelijn problematisch blijven en door de extra reizigers als gevolg van de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug naar verwachting verder zullen verslechteren.

Vanwege de inrichting van de infrastructuur op de MerwedeLingelijn zijn de stations Hardinxveld-Giessendam en Hardinxveld Blauwe Zoom de enige opties om de extra reistijd, die wordt veroorzaakt door de tijdelijke snelheidsbeperking, in te halen.

De tijdelijke ontheffing gaat in op 18 juli 2026 wanneer de N3 Papendrechtsebrug wordt afgesloten voor al het verkeer. Zodra de N3 Papendrechtsebrug weer open is voor al het verkeer vervalt de tijdelijke ontheffing en daarmee bovengenoemde maatregelen, ook indien de huidige tijdelijke snelheidsbeperking op dat moment nog niet door ProRail is verholpen. Gedeputeerde Staten blijven, in samenwerking met Rijkswaterstaat, met ProRail in gesprek om de tijdelijke snelheidsbeperking zo spoedig mogelijk op te lossen, zonder de dienstverlening van de MerwedeLingelijn verder te verstoren.

We willen nogmaals benadrukken dat we deze ontheffing niet lichtvaardig verlenen. Ons uitgangspunt is altijd om reizigers zo goed mogelijk van dienst te zijn en eventuele overlast tot een minimum te beperken. We hebben samen met de vervoerder alle mogelijke oplossingen verkend voor het in stand houden van een betrouwbare MerwedeLingelijn tijdens de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug en de snelheidsbeperkingen door de spoorverzakking. Hiermee kiezen we voor de oplossing met voldoende impact om tijdens de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug een betrouwbare dienstregeling te kunnen bieden, waarbij zo min mogelijk reizigers hinder ondervinden.

Communicatie

De tijdelijke ontheffing die wij met dit besluit verlenen voor de hierboven beschreven maatregelen raakt alle gemeenten die aan de MerwedeLingelijn gelegen zijn. Deze

gemeenten zullen door ons rechtstreeks worden geïnformeerd over dit besluit en andere relevante ontwikkelingen met betrekking tot de MerwedeLingelijn in relatie tot de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug.

Vervoerder Qbuzz zal reizigers via de reguliere kanalen informeren over de maatregelen die tijdens de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug worden genomen. Daarnaast zal Qbuzz samen met Rijkswaterstaat en ZHB inzetten op het bereiken van mensen die normaal gesproken niet met het openbaar vervoer reizen, maar dat tijdens de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug mogelijk wel zullen doen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de te nemen maatregelen op de MerwedeLingelijn en de regierol van de betrokken partijen bij de afsluiting van de N3 Papendrechtsebrug, conform onze toezegging in de Statencommissie Bereikbaarheid en Wonen van 13 mei 2026 (BW/T2026.016). Hiermee adviseren we u de toezegging als afgedaan te beschouwen. Uiteraard houden wij u op de hoogte van verdere ontwikkelingen over de MerwedeLingelijn en de werkzaamheden aan de N3 Papendrechtsebrug.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
plv. secretaris,

voorzitter,

drs. C.E.M. Weber

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

- Bijlage – Overzicht extra deelfietsen tijdens afsluiting Papendrechtsebrug

